

Związek Ochotniczych Straż Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej Zarząd Główny

ZESTAW SPECJALNOŚCI POŻARNICZYCH

Opracowanie: Krzysztof Szczepaniuk (Ochotnicza Straż Pożarna "Stołpno" w Międzyrzeczu Podlaskim)
Zespół ds. aktualizacji specjalności pożarniczych MDP Komisji ds. Młodzieży i Zarządu Głównego Związku OSP RP

Opracowano na posiedzeniach Zespołu na podstawie: obwiadczeń dotyczących specjalności pożarniczych, projektu zaktualizowanych specjalności pożarniczych (autor: Tadeusz Kollek – OW ZOSP RP Gdańsk), projektu nowych specjalności pożarniczych (autor: Krzysztof Szczepaniuk – Ochotnicza Straż Pożarna "Stołpno" w Międzyrzeczu Podlaskim) oraz materiałów wypracowanych przez członków Zespołu.

Zatwierdzony na posiedzeniu Komisji ds. Młodzieży i Zarządu Głównego Związku OSP RP w dniu 17.11.2005 roku

GRUPA: Kandydaci

FLOREK

1. Zapoznał się z postacią św. Floriana – patrona strażaków
2. Poznał ogólną historię ochrony przeciwpożarowej
3. Zebrał pamiątki strażackie i zaprezentował je swoim kolegom
4. Przygotował się uroczystościom z okazji Dnia Strażaka
5. Uczestniczył w uroczystej akademii zorganizowanej dla strażaków

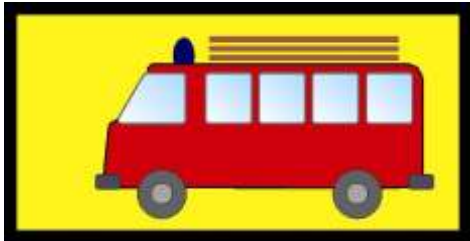
GRUPA: Kandydaci

WOJTEK

1. Zainteresował się pracą strażaka
2. Złożył wizytę w JR-G PSP albo OSP
3. Zadawał pytania z zakresu pożyteczności strażakowi pełniącemu służbę
4. Namalował rysunek, napisał krótkie opowiadanie lub zaprezentował krótką rymowankę przedstawiając pracę strażaka
5. Przeczytał lub poprosił o przeczytanie książki „Jak Wojtek został strażakiem?”

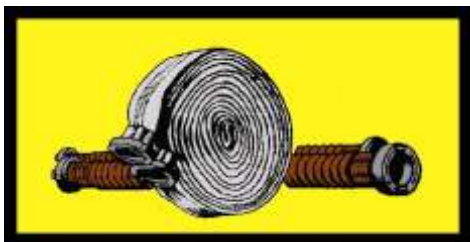
GRUPA: Kandydaci

STRA AK SAM

1. Oglądał przebieg zawodów sportowo-poarniczych lub wicze do nich przygotowujących
2. Potrafi rozwinąć w poarniczy W-25 i W-52
3. Wie, jak wygląda prądownica i do czego służy
4. Potrafi założyć hełm MDP wraz z pasem i toporkiem
5. Pomagał przy konserwacji drobnego sprzętu poarniczego

GRUPA: Kandydaci

AREK

1. Zna ogólne warunki powstawania pożaru
2. Nazywa podstawowy sprzęt gaśniczy będący na wyposażeniu straży
3. Wie, w jaki sposób zabezpieczyć ognisko oraz jak je zagaśnić
4. Wymyślił hasła i ostrzeżenia o tematyce przeciwpożarowej

GRUPA: ISKIERKI

Ł CZNIK ZWIADOWCA

Wiedza:

1. Zna sposoby ł czno ci wykorzystywane w czasie działań ratowniczo-ga niczych przez OSP i PSP.
2. Wie co oznaczają skróty OSP, JOT, MDP, Z OSP RP, GCR, PSP, JRG, CPR, KSRG, WSKR.
3. Zna sposoby i urządzenia służące do alarmowania straży poarnych i mieszkańców o grojącym niebezpieczeństwie.
4. Zna rodzaje materiałów palnych i niepalnych występujących w różnego rodzaju budynkach (mieszkalnych, biurowych, szkolnych itp.).

Umiećno ci:

1. Umie powiadomić w prawidłowy sposób odpowiednie służby ratownicze o zaistniałym zagrożeniu.
2. Umie zastosować i pokazać znaki gestowe stosowane w czasie akcji ratowniczo-ga niczych przez strażę poarną. Umie również za ł czno przy pomocy radiotelefonu.
3. Umie przekazywać rozkazy lub polecenia szybko i prawidłowo osobom, do których skierowane.
4. Umie prawidłowo zachować się w przypadku zauważenia zagrożenia pożarowego.

GRUPA: ISKIERKI

ZNAWCA ZASAD PRZECIWPO AROWYCH

Wiedza:

1. Wie, jakie są najważniejsze przyczyny powstawania pożarów, wie co sprzyja rozprzestrzenianiu się pożarów, zna zagrożenia ekologiczne.
2. Wie, jakie zasady przeciwpożarowe obowiązują na terenach leśnych i w gospodarstwach rolnych.
3. Wie, jaki sprzęt podręczny powinien się znajdować w gospodarstwach rolnych, szkole i w budynkach mieszkalnych.
4. Wie, jak prawidłowo użytkować urządzenia elektryczne, grzewcze i gazowe.

Umieć to ci:

1. Umie wskazać miejsca szczególnego zagrożenia pożarowego na terenie swojej miejscowości lub miejsca pobytu.
2. Umie prawidłowo wybrać i przygotować miejsce na rozpalenie ogniska.
3. Umie posługiwać się sprzętem gaśniczym znajdującym się w gospodarstwie rolnym i szkole.
4. Umie wskazać miejsca i sytuacje, w których sprawcami pożarów mogą być dzieci.

GRUPA: ISKIERKI

POMOCNIK STRAŻAKA

Wiedza:

1. Zna oznakowanie funkcyjnych w OSP i MDP oraz stopnie funkcjonariuszy PSP.
2. Wie, co wchodzi w skład i do czego służy uzbrojenie osobiste strażaka.
3. Wie, jakie czynności wykonuje strażacy OSP po ogłoszeniu alarmu.
4. Wie, jaki sprzęt znajduje się na wyposażeniu miejscowej OSP i do czego służy.

Umieć to ci:

1. Umie prawidłowo założyć uzbrojenie osobiste strażaka.
2. Umie prawidłowo sprząwić i armaturę po ogniowej.
3. Umie pomóc w konserwacji sprzętu po ogniowego i prawidłowym ułożeniu sprzętu w magazynie i na samochodzie bojowym.
4. Brał udział w wiczeniach i zawodach sportowo-po ogniowych dla MDP.
5. Umie wykonać podstawowe elementy musztry.

GRUPA: ISKIERKI

SPECJALISTA PODRĘCZNEGO SPRZĘTU GAŚNICZEGO

Wiedza:

1. Wie, jaki sprzęt zaliczamy do podręcznego sprzętu gaśniczego.
2. Wie, do czego służy poszczególne rodzaje podręcznego sprzętu gaśniczego.
3. Wie, jaki sprzęt gaśniczy powinien znajdować się w gospodarstwie rolnym.
4. Wie, jak obsługiwać podręczny sprzęt gaśniczy.

Umieć to ci:

1. Umie zastosować w razie potrzeby podręczny sprzęt gaśniczy.
2. Umie wskazać miejsca pobierania wody do celów gaśniczych w swojej miejscowości lub miejscu pobytu.
3. Umie odróżnić rodzaje gaśnic i wskazać do gaszenia jakich rodzajów pożarów służy.
4. Umie odróżnić sprzęt służy do gaszenia urządzeń elektrycznych pod napięciem.

GRUPA: PŁOMYKI

RATOWNIK

Wiedza:

1. Zna adres i telefon pogotowia ratunkowego, lekarza rejonowego, najbliższego szpitala, potrafi wezwać lekarza do wypadku i przekazać dyspozytorowi potrzebne informacje.
2. Zna zawartość apteczki oraz przydatno znajdujących się w niej środków, wie gdzie jest ona przechowywana w remizie, samochodzie poarniczym i w szkole.
3. Zna przyczyny i rodzaje oparzeń I, II i III stopnia.
4. Zna sposoby ratowania i udzielania pierwszej pomocy osobom, które zemdlały, uległy zatruciu czadem, porażeniu prądem lub piorunem.
5. Zna sposoby ratowania dzieci chorych z porażenia (wie, gdzie należy ich szukać) oraz jak ratuje się z porażenia zwierzęta domowe i ptactwo.

Umieć to ci:

1. Umie przeprowadzić resuscytację, potrafi ją wykonać na fantomie.
2. Umie udzielić pierwszej pomocy w przypadku powstania rany, złamania kości, krwotoku oraz zwichnięcia; potrafi zorganizować opiekę nad chorym do czasu przybycia lekarza.
3. Umie udzielić pomocy przy oparzeniach, zastosować pozycję bocznie ustaloną.
4. Umie zmierzyć puls u osoby poszkodowanej w różnych miejscach ciała.
5. Umie zastosować kilka sposobów przenoszenia osób poszkodowanych (bez pomocy noszy i na noszach).

GRUPA: PŁOMYKI

ORGANIZATOR PRACY SPORTOWEJ

Wiedza:

1. Zna regulaminy zawodów sportowo-pojazdniczych dla młodzieży (regulamin krajowy i CTIF), wie, jakie występują dyscypliny, potrafi te dyscypliny omówić.
2. Zna przynajmniej 3 gry ruchowe i potrafi je przeprowadzić podczas zbiórki drużyny.
3. Zna kilka popularnych gier sportowych – zabaw zespołowych i indywidualnych, które można wykorzystać w czasie zbiórek drużyny.
4. Zna zasady bezpieczeństwa, które obowiązują w czasie zbiórek drużyny i w czasie gier ruchowych oraz wie o zasadach bezpieczeństwa.

Umieć to ci:

1. Zorganizował dla członków swojej drużyny bieg patrolowy z konkurencjami przydatnymi w pracy strażacką (bieg po równowadze, wchodzenie po drabinie, przeskok przez rów, próby orientacji, itp.).
2. Potrafi posługiwać się mapą, określi kierunki stron świata za pomocą przedmiotów terenowych i busoli.
3. Umie narysować plan sytuacyjny miejsca, w którym się znajduje lub plan działań gaśniczych w terenie.
4. Pomagał w zaplanowaniu i przygotowaniu wycieczki dla całej drużyny (rowerowej, pieszej lub biwaku).
5. Umie planować pracę w drużynie i w sekcji zgodnie z planem pracy drużyny i regulaminem MDP.

GRUPA: PŁOMYKI

PRZODOWNIK WYSZKOLENIA PO ARNICZEGO

Wiedza:

1. Zna oznakowanie funkcyjnych w OSP i Związku, regulamin MDP i stopnie funkcjonariuszy PSP.
2. Wie, co wchodzi w skład i do czego służy uzbrojenie osobiste strażaka.
3. Wie, jakie czynności wykonuje strażak OSP po ogłoszeniu alarmu.
4. Wie, jaki sprzęt znajduje się na wyposażeniu miejscowej OSP i do czego służy.
5. Zna zasady prowadzenia działań ratowniczych w natarciu, obronie i osłonie.

Umiećno ci:

1. Umie prawidłowo założyć uzbrojenie osobiste strażaka.
2. Umie prawidłowo sprząwiewać i armaturę poarnicz.
3. Umie pomóc w konserwacji sprzętu poarniczego, w prawidłowym ułożeniu sprzętu w magazynie i na samochodzie bojowym.
4. Brał udział w wiczeniach i zawodach sportowo poarnicznych dla MDP.
5. Umie wymienić i omówić rodzaje rodków gańniczych wykorzystywanych do gaszenia porów.

GRUPA: PŁOMYKI

ORGANIZATOR PRACY PREWENCYJNEJ

Wiedza:

1. Potrafi omówi skutki po arów oraz ich wpływ na gospodark kraju.
2. Zna przepisy przeciwpo arowe obowi zuj ce w indywidualnym gospodarstwie rolnym, na terenach le nych i w szkole.
3. Potrafi wymieni oraz omówi przyczyny powstawania po arów wywołanych przez dzieci i skutki tych po arów.

Umiej tno ci:

1. Umie posługiwa si i wykorzystywa w pracy z dru yn nowoczesne rodki audiowizualne, np.: komputer, prezentacj multimedialn , film.
2. Wykonał jedn z nast puj cych prac popularyzuj cych społeczni działalno stra aka i zagadnienia ochrony przeciwpo arowej w swojej miejscowo ci: gazetk cienn , plakat, hasło, wywieszka , ostrze enie itp..
3. Brał udział w turnieju wiedzy po arniczej i konkursach plastycznych organizowanych przez Zwi zek OSP RP i PSP.
4. Przygotował wraz z dru yn wizyt młodszych dzieci w remizie OSP.
5. Brał udział w przygotowaniu i przeprowadzeniu eliminacji rodowiskowych OTWP w szkole lub w MDP.
6. Przygotował plan zbiórki dru yny na temat zapobiegania po arom i pomagał w jej przeprowadzeniu.
7. Wykonał przynajmniej dwie prace graficzne ostrzegaj ce przed skutkami lekcewa enia obowi zuj cych zasad bezpiecze stwa po arowego.

GRUPA: OGNIKI

STRA AK TECHNIK

Wiedza:

1. Zna rodzaje prądnic wodnych i pianowych oraz ich budowę i zastosowanie.
2. Zna zasady zajmowania stanowiska w przypadku natarcia, obrony i osłony.
3. Zna wady i zalety powszechnie stosowanych środków gaśniczych (wody, piany, CO_2 , proszków gaśniczych).
4. Wie, jakich materiałów i urządzeń nie można gasić wodą.
5. Wie, na czym polegają różne rodzaje zaopatrzenia wodnego, umie je opisać.
6. Wie, do czego służą i jak zastosować: zbieracz, zasysacz liniowy, wysysacz – injektor, turbopompa, lanca gaśnicza.

Umieć to ci:

1. Wziął udział w ćwiczeniach sekcji bojowej w charakterze pomocnika roty i wykazał się umiejętnościami pomagania prądownikowi w operowaniu różnymi prądami wody lub piany.
2. Umie zastosować różne rodzaje prądów gaśniczych wodnych i pianowych w natarciu na ognisko pożaru.
3. Umie prawidłowo budować linie wodne główne, gaśnicze, zasilające i ssawne.
4. Umie zebrać wiadomości o stanie zaopatrzenia miejscowości w wodę, ustalić najdogodniejsze miejsce na ustawienie motopompy oraz wskazać rozmieszczenie hydrantów.
5. Umie opisać i przedstawić zastosowanie różnych pomp pożarniczych: autopomp, motopomp, pomp pływających i szlamowych.
6. Umie opisać strukturę jednostek występujących w działaniach bojowych: rota, zastęp, sekcja, pluton w zależności od obsady samochodu bojowego.

GRUPA: OGNIKI

STRA ŻAK MECHANIK

Wiedza:

1. Zna zasady działania, budowy i obsługi motopompy.
2. Zna rodzaje wózy pożarniczych, ich przeznaczenie i sposoby konserwacji.
3. Zna wyposażenie wózy tłocznych i ssawnych oraz sprzęt do ich obsługi.
4. Potrafi wymienić rodzki transportowe używane przez strażaków.
5. Zna rodzaje drabin używanych w pożarnictwie i ich zastosowanie.

Umieć to ci:

1. Przygotował i przeprowadził na zbiórce zajęć na temat „Rozwój techniki w pożarnictwie”.
2. Umie prawidłowo przygotować do pracy różnego rodzaju pompy pożarnicze.
3. Umie opisać zasadę działania pompy pożarniczej w czasie ssania i tłoczenia wody.
4. Umie pod nadzorem uruchomić autopompę w samochodzie pożarniczym, umie wskazać właściwe nasady w samochodzie będącym na wyposażeniu OSP.
5. Umie posługiwać się i rozróżniać numery operacyjne stosowane w łączności radiowej MSWiA.
6. Umie nawiązać łączność ze stanowiskiem kierowania za pomocą radiotelefonu samochodowego i nasobnego.
7. Pomagał w konserwacji sprzętu pożarniczego w swojej straży.

GRUPA: OGNIKI

STRA AK ANIMATOR

Wiedza:

1. Zna zasady zabezpieczenia przeciwpożarowego spotkań i zajęć wietlicowych z udziałem dużej ilości uczestników.
2. Zna i potrafi przedstawić na zbiórce przynajmniej dwa wiersze, skecze, piosenki lub inne utwory o tematyce związanej z pracą strażacką i popularyzowaniem ochrony przeciwpożarowej.
3. Zna zasady prawidłowego przygotowania zbiórek szkoleniowych dla MDP.
4. Wie, jak w bezpieczny sposób przygotować i przeprowadzić zajęcia terenowe dla sekcji drużyn.
5. Wie, jak przebiega proces planowania pracy rocznej w sekcji i drużynie.
6. Zna zasady funkcjonowania drużyny, zależności służbowe, schemat organizacyjny i regulamin działalności drużyny.
7. Zna historię swojej miejscowości i OSP.

Umiejętności:

1. Przygotował samodzielnie i przeprowadził dyskusję na temat przynajmniej 2 artykułów ze „Strażaka”, „Przeglądu Pożarniczego” lub w inny sposób przeprowadził akcję popularyzującą czytelnictwo tych pism.
2. Pomagał w prowadzeniu kroniki OSP lub drużyny, organizowaniu kłótki dotyczącej historii swojej straży i drużyny, przygotowaniu spotkania z członkami OSP.
3. Przeprowadził na zbiórce, w szkole, na spotkaniu zabaw, zgaduj-zgadul lub quiz o tematyce pożarniczej.
4. Brał udział w opracowywaniu planu pracy drużyny.
5. Pomagał w przygotowaniu młodszych grup dzieci do OTWP.
6. Wspólnie z drużyną rozpropagował i przeprowadził w przedszkolu lub w szkole konkurs Plastyczny o tematyce pożarniczej.

GRUPA: OGNIKI

STRA AK OPIEKUN

Wiedza:

1. Potrafi zorganizować dla maluchów przynajmniej dwie zabawy lub gry o tematyce strażackiej.
2. Zna i potrafi opowiedzieć przynajmniej trzy gawędy lub opowiadania dla dzieci o tematyce pożarniczej.
3. Zna podstawowe zasady opiekowania się dziećmi i pomagał zajmować się maluchami podczas wycieczki, biwaku itp.

Umiejętności:

1. Zorganizował wycieczkę dla dzieci do remizy w „Dniach Ochrony Przeciwożarowej” lub z innej okazji i zapoznał ich np. z uzbrojeniem osobistym strażaka.
2. Pomagał przy budowie lub konserwacji urządzeń znajdujących się na placu gier i zabaw, toru saneczkowego, lodowiska w swojej miejscowości.
3. Zorganizował zajęcia dla dzieci w czasie pozalekcyjnym w remizie lub szkole, ucząc je aktywnego i pożytecznego spędzania wolnego czasu.
4. Zorganizował rozgrywki sportowe np. z okazji dnia dziecka lub witali strażaka w swojej miejscowości.
5. Przygotował ciekawe zajęcia dla drużyny na temat komputerów, korzystania z Internetu itp.
6. W porozumieniu z wychowawcą przedszkola lub szkoły przeprowadził z dziećmi Zabawę - pogadankę o ostrożnym obchodzeniu się z ogniem i skutkami pożarów.
7. Zapoznał dzieci z młodszymi grupami z umundurowaniem, odznaczeniami, symbolami specjalności oraz omówił prace i obowiązki członka MDP OSP (w formie zabawy).
8. Przedstawił wraz z drużyną dzieciom w formie teatralnej lub innej zasady bezpiecznego poruszania się po drogach lub udzielania pierwszej pomocy.
9. Potrafi przygotować drużynę do udziału w uroczystościach strażackich.